

Perquè ho dic jo!

El paper de l'autoritat en l'educació

Jorge Tió. Psicòleg clínic i psicòleg de l'Equip d'Atenció al Me Sant Pere Claver – Fundaci

L'autoritat es defineix en base a una forma de relació, en què és igual d'important l'actitud de qui l'exerceix com de qui s'hi relaciona. L'autoritat dialoga i assumeix la responsabilitat de prendre decisions, i poc té a veure amb l'autoritarisme que intenta imposar-se per la força sense escoltar l'altre.

La paraula autoritat deriva de l'arrel llatina *augere* (fer créixer, augmentar), que fa referència a la capacitat de pot desenvolupament de l'individu i el progrés en general. Però l'autoritat també prové de l'arrel llatina *audire* (escoltar), relaciona la capacitat d'escoltar i de diàleg, així com de respecte cap a l'altre. L'autoritat és un fenomen relacional: es té autoritat en la mesura en què algú l'atorga, i ningú pot tenir autoritat si no se sent escoltat.

Una adolescent amb seriosos problemes de conducta descrivia així les característiques d'un educador amb qui, per fi, havia pogut establir una bona relació: "T'escollia al teu lloc i comprèn el que dius. Encara que després no et doni la raó notablement entès. I això sí que ho té, sap reconèixer els seus errors".

L'autoritat es basa en la capacitat de tenir cura. La millor forma de cuidar un jove és potenciant el seu creixement. Des del punt de vista del desenvolupament evolutiu el fenomen de l'autoritat es relaciona profundament amb la tendència de l'individu a buscar protecció, seguretat i elements per desenvolupar-se i créixer. La relació amb l'altre des de que és un nadó. Si una persona ha tingut una experiència prou bona el nen podrà madurar i interioritzar una capacitat de confiar en l'altre sobre la qual construirà la seva manera de relacionar-se amb l'autoritat.

Per altra banda, no es pot cuidar el que no es vol o, com a mínim, es respecta. Doncs no hi ha autoritat sense respecte. La creença molt estesa de què manca autoritat a la societat actual i s'entén immediatament que falten límits, que hi ha permissivitat excessiva. El reconeixement dels límits és imprescindible, doncs vivim en un món limitat, però aquest reconeixement és a la cura de les coses. No és "*perquè ho dic jo*" que es preserva un límit sinó perquè es pensa que això pot ser beneficiós per al desenvolupament de l'infant o del jove. I, per descomptat, els límits establerts són pactes i poden canviar.

Els filòsofs de l'autoritat

La filòsofa política alemanya Hannah Arendt va assenyalar la doble responsabilitat de l'educador. D'una banda amb la tradició i el coneixement establert que pretén transmetre. De l'altra respectant i estimulando les capacitats creatives dels alumnes d'aportar alguna cosa nova a la societat. Tradició i novetat són dos pols que generen una dialèctica potencialment creativa, i alhora conflictiva, en què l'autoritat exerceix una funció mediadora.

Aquesta funció mediadora es desplega mitjançant el diàleg. El filòsof alemany Hans-Georg Gadamer recorda que el veritable diàleg es produeix quan escoltem l'altre considerant seriosament la possibilitat de què estigui en el cert. "Només no sent o sent malament qui s'escolta permanentment mateix", deia Gadamer. L'autoritarisme intenta imposar per la força la seva visió sense escoltar l'altre, mentre que l'autoritat, òbviament, assumeix la responsabilitat de prendre les decisions que li corresponguin encara que no es pugui arribar a un consens en aquell moment.

"Hi ha decisions que es poden imposar per la força o l'amenaça sense autoritat"

Per tant, l'autoritat i el poder són dos conceptes diferents. El poder és la capacitat d'influir o imposar a l'altre una determinada conducta. Una voluntat que no s'acompanya d'autoritat. Es poden prendre decisions per la força o l'amenaça. I des de que

francès Michel Foucault ho va descriure sabem que poden imposar les coses a través de processos n que aconsegueixen sotmetre l'altre i aconseguir qu coses com nosaltres volem mitjançant la maniç seducció, el debilitament de la seva autonomia capacitat de pensar.

Sostenir l'autoritat, com deia la perspicax adolesc esmentada, suposa saber reconèixer els errors, e se en la creença de posseir la veritat de forma Exigeix per tant un esforç per assolir l'excel·lèr capacitat d'apreciar críticament la veritat. Mirin per a la base de l'autoritat.

Llegeix més articles a **"la càpsula"**

Visita la web de **Sant Pere Claver - Fundació Sanitària**

C. Vila i Vilà, 16 08004 Barcelona | Tel. 93 442 39 03 | info@spcsalut.org | www.spcsalut.org